

Medzinárodné aktivity a rozvoj komunikačných zručností študentov v anglickom jazyku na strednej škole

Počas rokov praxe sme zistili, že študenti majú bariéry iniciovať konverzáciu s cudzincami v reálnych situáciách alebo prostredníctvom elektronických médií (sociálne siete, IM čtové nástroje a i.). Nevedia, o čom by mali komunikovať, ani to, s kým, a majú nízku sebadôveru v to, že komunikovať s cudzincami dokážu. Najväčšie bariéry rozprávať priamo do kamery majú aj tí, ktorí nemajú žiadne problémy na hodinách v danom cudzom jazyku dobre komunikovať pri simulovaných úlohách na konkrétnej úrovni jazykového vzdelávania. Čím sú študenti starší, tým väčšie majú bariéry. Na základe akčného výskumu sme sformulovali problém: študenti majú bariéru iniciovať komunikáciu s cudzincami, zvoliť vhodnú tému na konverzáciu a udržiavať konverzáciu. Následne sme sa zaoberali otázkou, aké metódy vyučovania zvoliť na odstránenie tejto bariéry.

Príklady dobrej praxe

Predstavujeme dva typy medzinárodných aktivít. Prvou medzinárodnou aktivitou je výmena študentov s partnerskou školou v zahraničí a druhou medzinárodnou aktivitou je Pen Pal projekt. Obidve aktivity neboli podnes podrobnejšie spracované a sú kombináciou aktivít uskutočňovaných na hodinách anglického jazyka, aktivít uskutočnených ako domáce aktivity a individuálnych aktivít nad rámec zvoleného projektu ako osobná komunikácia so zahraničnými partnermi o iných témach, než sú témy vymedzené prácou na zvolenom projekte.

Partnerské výmeny organizujeme od roku 2005 s našimi partnerskými školami Rozenberg S. O., Mol v Belgicku, ISIS Malignani Udine v Taliansku a IES Pere Fontdevila, Gironella v Španielsku.

Bližšie opíšeme výmenu 17 študentov Gymnázia Ladislava Novomeského v Senici a 17 partnerských študentov z partnerskej strednej školy IES Pere Fontdevila v Gironelle v Španielsku. Študenti boli vo veku 15 až 18 rokov a dobrovoľne sa prihlásili do projektu medzinárodnej výmeny študentov.

V úvodnom rozhovore sme zisťovali, aké pocity a bariéry mali študenti pred výmeným pobytom. Pred výmenou vyjadrili obavy, ako budú s partnermi komunikovať, či sa budú vedieť dohodnúť, či budú rozumieť svojim partnerom, keď budú spolu tráviť čas, o čom sa budú zhovárať večer, keď budú sami doma, ako budú komunikovať s partnermi v rodinách, ak ostatní členovia v domácnosti nebudú komunikovať v anglickom jazyku. Vyjadrili obavy z cestovania lietadlom, z toho, kde budú ubytovaní, ako budú cestovať do školy

a do partnerskej rodiny, aké aktivity budú robiť s partnermi po skončení spoločných aktivít v škole, s napätím očakávali, ako prijmú novú kultúru, ako sa budú stravovať v partnerskej rodine, vyjadrili obavy z toho, ako sa postavia k problémom v komunikácii, čo keď partnerský študent alebo študentka bude len veľmi slabo komunikovať, resp. keď si navzájom nebudú rozumieť.

Pri rozhovore sme sa spolu s kolegyňou usilovali poskytnúť relevantné informácie na prekonanie prvotných bariér. Na spoločnom stretnutí s rodičmi sme prediskutovali otázky rodičov, vysvetlili sme ciele projektu, organizačnú stránku výmeny študentov aj úlohu rodičov v tejto aktivite. Vysvetlili sme finančné otázky zabezpečenia výmeny, pretože študenti si výmenu hradili sami.

Slovenskí a španielski študenti vytvorili s pomocou komunikačného nástroja Messenger komunikačnú skupinu „výmena študentov“. Takto sa usilovali zistiť čo najviac informácií o partnerskej škole, jednotlivých partnerských študentoch a ich rodinách, o ubytovaní a spôsobe života v partnerskej krajine. S kolegyňami v Španielsku sme boli v pravidelnom kontakte s pomocou e-mailov, v ktorých sme analyzovali jednotlivé témy, otázky a úlohy a vymenili sme si spoločné dokumenty (dohoda medzi školami podpísaná vedením obidvoch zapojených škôl, dotazníky, prihlášky pre rodičov a úvodné informácie o zapojených študentoch). Dorozumievacím jazykom bol anglický jazyk. Na stretnutí sme požiadali rodičov o vyplnení záväznej prihlášky. Po sformovaní skupiny sme začali spoločne so študentami našej školy pripravovať tému školského projektu a program výmeny na Slovensku. Partnerskí študenti pripravovali konkrétny program výmeny v ich partnerskej škole a slovenskí študenti vypracovali informačný leták, v ktorom predstavili svoje záujmy a po získaní podobného informačného letáka z partnerskej krajiny si priradili svojich partnerov. Výmena študentov bola recipročná, preto bol potrebný rovnaký počet slovenských aj zahraničných (španielskych) študentov. Študenti boli ubytovaní v hostovských rodinách – každý študent mal priradeného svojho zahraničného partnera, ktorý bol ubytovaný v jeho slovenskej rodine a zasa každý slovenský študent bol ubytovaný v španielskej rodine svojho partnera. Projektová iniciatíva, zámer a projektové plánovanie boli vypracované pred uskutočnením výmeny na spoločných stretnutiach tímu (každý týždeň dve hodiny). Na spoločných stretnutiach tím študentov zvolil tému spoločného projektu **Čo máme spoločné a čo rozdielne / Our Similarities and Differences**, špecifikoval tieto projekty na jednotlivé úlohy a dni, študenti si rozdelili úlohy činností, vytýčili hlavný cieľ projektu. Ním bolo zistiť to, čo máme spoločné a čo rozdielne v jednotlivých kultúrach. Naň nadväzovali čiastkové ciele. Rozsah riešenia projektu bol stanovený na päť vyučovacích dní. Sami si našťudovali témy – slovenské jedlo, hudba, folklór, zvyky, tradície, výtvarné umenie, jazyk, školský systém na Slovensku a v Španielsku, životný štýl, nakupovanie, ceny na Slovensku a pod. Boli to úlohy na skupinovú prácu v slovenskom a anglickom jazyku. V literatúre a na internete našli vhodné informácie, zohnali a vyrobili si pomôcky na uskutočnenie vlastných prezentácií a aktivít z domácich zdrojov, surovín a prostriedkov, v každej skupine sme zabezpečili osobitné činnosti na jednotlivé dni (program aktivít – prílohy 1 a 2). Rozdelili sme si jednotlivé naplánované úlohy na konkrétne dni a skupiny, premysleli si stvárnenie jednotlivých kultúrnych zvyklostí a zabezpečili si

dostatok vhodných materiálov a pomôcok na vypracovanie vlastných prezentácií a aktivít, premysleli si dramtizáciu vopred vybraných folklórnych javov, naplánovali si a zorganizovali jednodňový výlet do Bratislavy a určili, aké aktivity vytvoria, aby predstavili kultúrne a historické pamiatky tohto mesta, premysleli si a pripravili si aktivity, ako priblížia slovenské výtvarné umenie tak, aby poznatky získané v galérii Nedbalka potom využili pri svojich aktivitách o slovenskom umení na ďalší deň v škole. Vytvorili sme zoznam vyučovacích hodín a tried, v ktorých španielski študenti budú pozorovať vyučovanie na slovenskej škole a premysleli si otázky na porovnanie vyučovania, predmetov, školských aktivít a života študentov v partnerskej škole. Pripravili si zoznam slovenských produktov v supermarkete a v obchodnom centre tak, aby porovnali ceny vybraných druhov potravín, odevov a obuvi v obidvoch krajinách, a pripravili si otázky na diskusiu o životnom štýle v týchto krajinách. Na záver si premysleli, ako bude zorganizované záverečné vyhodnotenie projektu. V tejto prípravnej fáze učiteľ uvádzal do problematiky, vymedzil, ktoré informácie si treba naštudovať, na ktoré čiastkové aktivity sa zamerať, aby študenti dosiahli stanovený cieľ medzinárodnej aktivity. Iniciatívu postupne preberali žiaci, učiteľ poskytoval niektoré spresnenia zadania a pôsobil ako konzultant.

Realizácia projektu sa uskutočnila pri stretnutí s partnerskou školou na Slovensku od 18. 2. do 22. 2. 2019 a v partnerskej škole v Španielsku od 18. 3. do 22. 3. 2019. Študenti v medzinárodných skupinách vypracovali vlastné riešenia čiastkových aktivít a úloh, návrh alternatív, výber optimálneho riešenia a spracovali podklady a dokumentáciu. Každý deň pracovali v zmiešaných medzinárodných skupinách na spoločných aktivitách a zároveň prezentovali získané poznatky z jednotlivých častí, predstavili slovenský folklór, zvyky, tradície, kultúru, umenie, hudbu, školstvo, šport a životný štýl, ceny a nakupovanie, jazyk a vybrané frázy. V rámci výmeny študentov v Španielsku sa španielski študenti zamerali na predstavenie španielskej kultúry a života a vzájomne porovnávali, hodnotili a zisťovali, aké sú spoločné hodnoty z dejín, kultúry, výtvarného umenia, hudby, folklóru, športu a života obidvoch krajinách a aké sú odlišnosti v týchto krajinách. Posledný deň výmeny študenti obhajovali získané poznatky a závery z diskusií v anglickom jazyku, obhajovali vlastné skupinové aktivity, predviedli vlastné výtvarné a dramatické stvárnenia vybraných fráz z bežného života, predviedli video, získané z viet, ktoré sa partneri v skupine jazyk naučili v jazyku partnera v podobe uceleného krátkeho video príbehu. Španielski študenti predstavili video z ich vnímania pobytu, života a kultúry na Slovensku. Následne na prezentáciách prebehla analýza riešenia jednotlivých čiastkových aktivít. Pri vlastných poznatkoch študenti poukázali na spoločné a odlišné črty kultúry týchto krajín. Posledný deň sme v spoločnom rozhovore vyhodnotili medzinárodnú výmenu študentov, ich spoluprácu, prínos v skupinovej práci, prínos pre jednotlivých študentov z hľadiska rozvoja ich komunikačných zručností v anglickom jazyku za celý týždeň výmenného pobytu a poukázali sme na prípadné zlepšenia pri budúcej výmene študentov (príloha fotografií aktivít 1 – 8). Po ukončení výmeny sme predložili dotazníky dostupnej vzorky zapojených študentov, ich rodičom a kolegom, ktorí sa zúčastnili na výmene študentov. Po analýze dotazníkov, priamych pozorovaní pri činnosti a rozhovorov sme zovšeobecnilí názory študentov zapojených do výmeny študentov.

Po uskutočnení výmeny sa potvrdilo, že ich obavy sa nenaplnili aj vďaka počiatočnej prípravnej komunikácii skupiny vytvorenej s pomocou komunikačného nástroja Messenger, v ktorej iniciatívnejší študenti vťahovali do komunikácie ostatných menej komunikatívnych študentov s väčšími bariérami a menšími jazykovými znalosťami. Hneď od prvých spoločných chvíľ zistili, že si s partnermi rozumeli, zistili, že majú veľa spoločných záujmov a nemali žiadne problémy komunikovať spolu aj večer, keď spoločne trávili čas len so svojimi partnermi. Zbytočné sa ukázali aj obavy z komunikácie v rodinách, lebo buď rodičia, alebo súrodenci vedeli po anglicky na dostatočnej úrovni, aby nevznikli komunikačné bariéry. Ukázalo sa, že ani strava nebol veľký problém aj keď v jednom prípade nastali problémy, ktoré boli hneď vyriešené. Tiež zistili, že katalánske a slovenské rodiny majú veľa spoločných znakov, ale boli prekvapení odlišnosťami, ako bola poobedňajšia siesta – oddych v Španielsku, ochutnali a obľúbili si nové druhy jedál. V rámci výletov v rodinách spoznali veľa nových miest. Zistili, že prípravné aktivity ktoré zrealizovali pred uskutočnením výmeny, boli dobre pripravené a spolu s partnermi s radosťou participovali v jednotlivých skupinách na pripravených aktivitách, aby svojim partnerom ukázali čo najviac zo slovenskej a španielskej kultúry a každým dňom vedome či podvedome porovnávali spoločné a rozdielne znaky týchto kultúr, ktoré ich obohatili o nové zážitky, skúsenosti a poznatky. Pri porovnávaní a uskutočňovaní daných čiastkových aktivít získali nové poznatky aj o svojej vlastnej kultúre, napr. pri návšteve múzea katalánskej kultúry v Barcelone či galérie Nedbalka v Bratislave. Mnohé poznatky si uvedomili až v priebehu porovnávania kultúr či dejinných udalostí. Pri porovnávaní interaktívnej výstavy dejín katalánskej kultúry v barcelonskom múzeu si slovenskí študenti uvedomili, ako sú ich dejinné udalosti navzájom podobné. Skonštatovali, že udalosti boli veľmi podobné a katalánski študenti boli prekvapení zisteniami slovenských študentov, ktorým hneď katalánske historické udalosti evokovali udalosti zo slovenskej histórie v danej historickej epoche. Podobne aj návšteva a spoznávanie slovenských výtvarných umelcov a ich diel v španielskych študentoch evokovali spomienky na slávnejších španielskych umelcov a našli paralely v tvorbe slovenských a španielskych autorov. Porovnávaním jedál zistili, že majú navzájom veľa podobných jedál, ale objavili aj nové chute a jedlá a navzájom zistili, že obidve kuchyne – slovenská aj katalánska – sú veľmi chutné.

Organizácia takejto aktivity je náročná pre učiteľov aj študentov, príprava výmeny zvyčajne trvá niekoľko mesiacov, ale pozitívny vplyv na študentov je neodškriepiteľný. Pred aktivitou treba motivovať študentov, vybrať vhodný projekt a vhodne študentov usmerňovať a kontrolovať ich postup pri príprave čiastkových aktivít. Aktivity pripravujú vo svojom voľnom čase, aby na spoločných stretnutiach mohli referovať o štádiu prípravy konkrétnej aktivity, čo bude úlohou ostatných študentov a ich zahraničných partnerov. Počas výmeny sú študenti hosťami i hosťiteľmi, ktorí sú zodpovední za svojho zahraničného partnera 24 hodín denne počas celej výmeny a sú povinní riešiť všetky prípadné problémy spolu s rodičmi a vyučujúcimi.

Aktivita je náročná aj pre učiteľov, lebo na začiatku si vypracujú akčný výskum, nájdu problém, na ktorom chcú pracovať, motivujú študentov na zostavenie spoločného tímu,

ktorý často pozostáva zo žiakov z rôznych tried a veku od 15 do 18 rokov. Všetky stretnutia a prípravné činnosti prebiehajú vo voľnom čase študentov a učiteľov. Počas výmeny každý učiteľ hostí uje u svojho zahraničného kolegu a naopak a tak ako študenti sú povinní zabezpečiť celodennú stravu, ubytovanie (väčšinou vo svojej rodine) a voľnočasové aktivity po skončení aktivít v škole. Navyše, sú zodpovední za svojich študentov, ktorí sú zvyčajne ubytovaní v okruhu asi 50 km od miesta, kde sú ubytovaní učители.

Na záver aktivity si učители vyhodnotili svoj akčný výskum a zistili, že táto aktivita nielen že pomohla prekonať bariéru v iniciovaní konverzácie s cudzincami, ale prehlbila takmer všetky spoločné referenčné úrovne podľa *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky*.

Na úrovni **B1** sme zistili, že študenti rozumeli hlavným bodom zrozumiteľnej a v spisovnom jazyku formulovanej vstupnej informácie o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretávali v práci, škole, voľnom čase atď. Dokázali sa zorientovať vo väčšine situácií, ktoré nastali počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí týmto jazykom. Dokázali vytvoriť jednoduchý súvislý text na témy, ktoré im boli známe alebo o ktoré sa osobne zaujímali. Dokázali opísať svoje skúsenosti a udalosti, sny, nádeje a ambície a stručne odôvodniť a vysvetliť svoje názory a plány.

Na úrovni **B2** študenti rozumeli hlavným myšlienkam zložitého textu na konkrétne aj abstraktné témy vrátane odborných diskusií vo svojej špecializácii počas prezentácií vlastných čiastkových aktivít, pri návšteve zahraničného múzea, pri diskusii v galérii Ne-dbalka. Komunikovali na takom stupni plynulosti a spontánnosti, ktorý mu umožňoval viesť bežnú konverzáciu s partnermi bez toho, aby to pre ktoréhokolvek účastníka interakcie predstavovalo zvýšené úsilie. Dokázali vytvoriť jasný, podrobný text na rozličné témy a vysvetliť svoje stanovisko k aktuálnym témam s uvedením výhod aj nevýhod rozličných možností.

Bonusom bola aj skutočnosť, že medzinárodné výmeny nezasahujú len priamo zúčastnených študentov na výmene, ale majú vplyv i na ich spolužiakov, ktorí síce nie sú zapojení do výmeny, ale keďže jednou z aktivít je aj účasť na vyučovaní v konkrétnej škole, stretnú sa aj so spolužiakmi a partnerskými študentami a cez prestávky majú aj nezapojení študenti možnosť konverzovať, takisto aj ich kamaráti v mieste bydliska a aj iní študenti prekonávajú bariéru s iniciovaním konverzácie, čo je aj motivačný faktor pre nezapojených študentov, aby sa v budúcnosti do danej aktivity zapojili. Vznikli medzinárodné priateľstvá, ktoré môžu pretrvať veľa rokov po skončení študentskej výmeny. Niektorí študenti vyjadrili záujem o návštevu hostujúcich rodín po skončení výmeny a niektorí aj s rodinou navštívili partnerskú rodinu cez prázdniny.

Nič nie je ideálne a nie všetci študenti sú na začiatku výmeny motivovaní. Z predchádzajúcich medzinárodných výmen študentov sme zistili, že sa občas počas výmeny študentov v partnerskej krajine môžu vyskytnúť aj určité problémy. V prípade slabých jazykových

zručností nastáva neschopnosť vyjadriť svoje požiadavky vhodnou formou a môžu vzniknúť konflikty v rodine. V prípade, že je študent veľmi tichý, nekomunikatívny, je ťažké pre partnera s takýmto partnerom komunikovať pri plnení zadaných úloh a pri vzájomnej komunikácii vo svojom voľnom čase. V prípade že rodina nekomunikuje jazykom partnera, ani spoločne dohodnutým jazykom – po anglicky, môžu vznikáť problémy pri napĺňaní potrieb hosťa – partnera v hosťovskej rodine. Nevie tak vyjadriť svoje požiadavky a je frustrovaný. Niekedy vznikajú neprimerané požiadavky zo strany hosťa – partnera v hosťovskej rodine, ktoré rodina nemôže alebo nie je ochotná naplniť. Niekedy je partner netolerantný k inej kultúre a odmieta sa prispôbiť zvykom v hosťovskej rodine, svoje postoje vyjadruje nevhodným spôsobom, ktorý môže byť urážlivý pre partnerskú hosťujúcu rodinu. Niekedy sú študenti nedbanliví o svoje veci, cestovné doklady a dôjde k ich strate, prípadne ku krádeži cestovného dokladu počas výletu či aktivít vo voľnom čase, čo je potrebné riešiť na polícii, vybaviť náhradné cestovné doklady a vznikajú tak problémy pre hosťujúcu rodinu, vedúcich obidvoch skupín zapojených do výmeny, obmedzenia pre ďalší priebeh plánovaných aktivít a spoločného programu výmeny. Niekedy príde k ochoreniu partnerského študenta a hosťujúca rodina sa zľakne prípadných komplikácií a odmietne pokračovať v projekte a je potrebné nájsť náhradnú rodinu pre zahraničného partnera. Ale aj spočiatku nemotivovaní študenti pri riešení úloh a voľnočasových aktivít sú nútení dohovoriť sa v hosťovskej rodine a tak rozvíjať svoje komunikačné zručnosti v rôznych situáciách.

Druhou medzinárodnou aktivitou, ktorú predstavujeme, je **Pen Pal projekt**. Počas dvojročných skúseností a pozorovaní pri vyučovaní študentov tejto skupiny a z rozhovorov pred konaním medzinárodnej aktivity Pen pal sme zistili, že študenti mali veľké obavy a bariéry iniciovať rozhovor prostredníctvom elektronického komunikačného nástroja, hoci by im to pomohlo zdokonaľiť svoje komunikačné zručnosti v anglickom jazyku. Nevedeli, aké otázky zadať cudzincom, ako sa im prihovoriť, aby otvorili komunikáciu, nevedeli si samostatne nájsť tému komunikácie, aby cudzinci boli ochotní s nimi diskutovať, mnohí mali problémy s počúvaním anglicky hovoriacich nahrávok a cvičení, konverzácia sa im zdala byť priveľmi rýchla, nerozumeli jej, často nie úplne pochopili prečítaný text na svojej úrovni vzdelávania, slovná zásoba sa im zdala byť príliš náročná na pochopenie textu a tiež si neboli istí svojím písomným prejavom.

Tento projekt je novým typom teleprojektov. Cieľom tejto medzinárodnej aktivity bolo odstrániť komunikačné bariéry pri vyučovaní cudzieho jazyka a rozvíjať komunikačné zručnosti študentov v anglickom jazyku. Pred aktivitou sme v spoločnom rozhovore zisťovali, aké bariéry študentov obmedzujú, či vedú nadviazať kontakt s cudzincami s pomocou elektronických médií (sociálne siete, synchrónne číkové nástroje a pod.) s cieľom zdokonaľovania svojich komunikačných zručností v anglickom jazyku, akými nedostatkami trpia pri čítaní s porozumením, písomnom prejave a počúvaní po anglicky hovoriacich osôb. Zisťovali sme aj ich motiváciu učiť sa anglický jazyk a motiváciu prekonať svoje obavy a bariéry. Pozorovaním týchto študentov počas dvoch rokov vyučovania a pozorovaním ich činností a správania sa počas konania aktivity sme získavali ďalšie poznatky a nakoniec, po uskutočnení uvedenej aktivity, sme v spoločnom rozhovore zisťovali to,

v ktorých zručnostiach, atribútoch a vlastnostiach nastalo zlepšenie s ohľadom na ich komunikačné zručnosti v anglickom jazyku. Po rozhovoroch zameraných na získanie kvalitatívnych ukazovateľov sme zaradili dotazník pred aktivitou a po ukončení aktivity, čím sme získali kvantitatívne údaje prieskumu vyplývajúce zo zadaných otázok v dotazníkoch. Na aktivite sa zúčastnilo 32 študentov 3. ročníka Gymnázia Ladislava Novomeského v Senici. Obsahom projektu boli malé samostatné školské projekty, ktoré študenti realizovali v spolupráci s partnermi, ktorých si našli na sociálnych sieťach po celom svete. Samostatných projektov bolo 10 a ich témy boli voľnočasové aktivity, domáce zvieratká, hudba, film, literatúra, šport, fitnes, rýchle autá, jazyky, počítače. Projekt trval tri mesiace. Realizoval sa každý piatok jednu hodinu v škole a zvyšok študenti pracovali doma v skupinách aj individuálne. Výsledným produktom boli prezentácie vyhotovené s pomocou MS PowerPointu na záver projektu v triedach. Za všetky projekty študentov spomenieme jeden How Music Affects People (Ako hudba ovplyvňuje ľudí). Študenti sa rozdelili do skupín, zvolili si názov skupiny (Angry Cows), navrhli si logo skupiny, zvolili si tému projektu, How Music Affects People, a vytýčili si hlavný cieľ – zistiť, ako hudba ovplyvňuje ľudí a ich životy, nadviazali komunikáciu s neznámymi partnermi cez sociálne siete Facebook, Pen pal, Twitter a ďalšie, stanovili rozsah riešenia, a to počas troch mesiacov nájsť čo najviac partnerov na sociálnych sieťach, zaoberali sa štúdiom literatúry – štúdiom rôznych sociálnych sietí a hudobných žánrov. Nasledovala diskusia o tom, ako iniciovať komunikáciu s cieľom získania potrebných údajov od neznámych ľudí, ako si zostaviť úvodný dotazník, aké sociálne siete sú vhodné. Študenti vypracovali navrhnutý projekt v skupinách, ktoré tvorili 3 – 4 študenti. Spočiatku mal hlavnú úlohu v tejto etape učiteľ, ktorý postupne motivoval žiakov a získaval ich pre zadanú problematiku, neskôr to boli študenti. Na každej hodine študenti predložili krátku správu o tom, ako postupujú v riešení projektu, aké úlohy majú splniť na danej hodine, aké úlohy si vytýčili na domácu aktivitu tak, aby na ďalšej hodine mohli pokračovať v spoločnej činnosti. Spracovali výsledky svojho bádania pomocou grafov, tabuliek a zovšeobecnil získané informácie. Študenti prezentovali výsledky a závery svojej činnosti počas projektu záverečnou prezentáciou so sprievodom powerpointovej prezentácie a vystúpením poľského host'a so svojou hudobnou aktivitou. Na záver v rozhovore analyzovali nielen závery svojho projektu, ale aj prínos pre komunikáciu v anglickom jazyku, analyzovali, ako nájsť anglicky hovoriacich partnerov na sociálnych sieťach, analyzovali to, o čom komunikovali okrem zámeru získať informácie pre svoj projekt, ako odstránili obavy pred začiatkom komunikácie s neznámym partnerom v anglickom jazyku. Svoje postrehy napísali do state Čo nám táto aktivita dala (What the project gave us).

Na čo chceme poukázať, je skutočnosť, že 100 % študentov uvádza, že sa odstránila bariéra iniciovať konverzáciu a tým sa zlepšila aj ich schopnosť osloviť neznámu osobu v anglickom jazyku a zároveň sa zlepšila aj ich schopnosť plynule nadviazať a rozvíjať konverzáciu. Z rozhovoru počas konania aktivity a rozhovoru po skončení aktivity sme zistili, že študenti pozitívne hodnotili inovačné prvky aktivity, za ktoré považovali ľahko do-

stupné sociálne siete na vyučovaní, ktoré využili netradičným spôsobom, odbúrali prirodzeným spôsobom bariéry nadviazať kontakt v cudzom jazyku s cudzími ľuďmi, naučili sa pracovať v skupinách, rozdeliť si úlohy a samostatne pracovať aj v domácom prostredí na zadanej úlohe bez dozoru vyučujúceho. Naučili sa samostatne formulovať ciele svojich projektov, hypotézy, zvoliť si vhodné kroky na dosiahnutie svojich cieľov a formulovať získané závery zo svojich projektov, a to všetko v anglickom jazyku. Naučili sa pracovať v medzinárodnom tíme, lebo ich partnermi boli ľudia rôzneho veku a povolání, z rôznych štátov a kontinentov, ktorí sa do ich projektov zapojili a spolupracovali s nimi. Týmto spôsobom získali skúsenosti, ako vedci navzájom spolupracujú medzinárodne na zadaných úlohách. Získali sme poznatky, že pre študentov je zaujímavé vyučovanie anglického jazyka netradičnou formou v prirodzenom prostredí internetu, kde využívali nové technológie ako prostriedok pri realizácii vlastných projektov. Získali tak nielen schopnosť pracovať v medzinárodnom tíme na spoločnom projekte, ale aj formulovať ciele, hypotézy a závery pri realizácii projektov a získali základy vedeckej práce v moderných podmienkach, ale najviac ocenili skutočnosť, že získali partnerov na komunikáciu v anglickom jazyku aj po skončení aktivity Pen Pal. Vďaka tejto medzinárodnej aktivite študenti v krátkom čase odstránili bariéry v komunikácii v cudzom jazyku, získali nových priateľov z celého sveta, s ktorými aj po ukončení projektu udržiavali kontakty a komunikovali v s nimi anglickom jazyku, prehlbovali si poznatky v oblasti, ktorú si zvolili za svoj projekt. Používali nové technológie pri práci na ďalších projektoch (grafy, tabuľky, MS Excel, MS PowerPoint, video). Študenti boli otvorenejší a nemali zábrany prezentovať výsledky svojej činnosti na verejnosti. Rýchlejšie a cielenejšie pracovali v skupinách, vedeli si rozdeliť úlohy tak, aby participoval každý člen v skupine rovnakým dielom. Naučili sa zodpovednosti a samostatnosti pri domácej činnosti so zreteľom na dodržanie časového harmonogramu v práci na svojich projektoch. Študenti začali viac cvičiť, získali motiváciu zdravo sa stravovať po prezentovaní Bodybuilding – fitness projektu. Študenti pri komunikácii s novými partnermi získali nové poznatky o kultúrnych, geografických a časových odlišnostiach krajín svojich nových partnerov. Zároveň sa pri spracúvaní výsledkov svojej bádateľskej práce zdokonalili vo využívaní softvérových produktov, ako sú MS Office a jeho súčasti MS Word, MS Excel (tabuľky, grafy), MS PowerPoint (prezentácie), ďalej využívanie mobilných telefónov (na vyhotovenie videa) a softvéru Movie Maker (na spracovanie videa). Jazykovo slabší študenti boli usmerňovaní jazykovo zdatnejšími študentami a vytvárala sa plnohodnotná spolupráca. Odstraňovali strach a obavy z komunikácie a napredovali rýchlejšie v upevňovaní si jazykových zručností ako pri bežnom vyučovaní. Počas realizácie aktivity Pen Pal sme zistili, že sa môžu vyskytnúť aj určité problémy. Je možné, že na hodine práve nie je prístup na internet. Skupina nepracuje pravidelne a každý člen si neplní svoje úlohy podľa stanoveného časového harmonogramu. Projekt zaberie pomerne dlhý čas z vyučovacieho času na daný cudzí jazyk (asi 10 vyučovacích hodín).

Záver

Skúsenosti s realizáciou obidvoch projektov potvrdili, že tieto medzinárodné aktivity boli vysoko prínosné, umožňovali uskutočňovať vyučovanie cudzieho jazyka novým lákavejším spôsobom a motivovali študentov k samostatnej cieľavedomej práci na sebe, rozvíjali jazykové komunikačné zručnosti, upevňovali počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písanie a gramatiku pri vytváraní záverečných produktov činnosti a prezentácií. Medzinárodné aktivity podporovali toleranciu, zážitok života v multikultúrnej spoločnosti, keďže zahraniční partneri pochádzali s rôznych náboženských, rasových a národných spoločností. Predstavené aktivity rozvíjali aj osobnostné vlastnosti každého zúčastneného študenta, napr. ochotu podeliť sa, pomáhať si, spolupracovať, odbúravali strach z neznámeho a potlačovali xenofóbiu. V neposlednom rade upevňovali schopnosť pracovať v tímoch, rozdeliť si primerane úlohy v skupinách, pracovať na čiastkových úlohách a získané poznatky začleniť do kvalitatívne vyššieho výstupného produktu. Študenti, rodičia aj kolegovia pozitívne hodnotili vplyv medzinárodných aktivít na vyučovanie anglického jazyka, motiváciu učiť sa cudzí jazyk a pracovať v medzinárodnom tíme. Tieto medzinárodné aktivity odbúrali bariéry iniciovať rozhovor s cudzincom v prostredí internetu a sociálnych sietí alebo pri osobnom stretnutí. Navyše, spomínané projekty zároveň umožňovali učiteľom osobnostne a profesionálne rásť, odbúravali stereotypy činností a pôsobili ako prevencia proti vyhoreniu učiteľovej osobnosti.

Anna Jankovychová

Príloha 1: Program výmeny v Senici 18. – 22. februára 2019**Téma: Čo máme spoločné a čo rozdielne**

Dátum	Deň	Aktivity	Čas	Miesto
18/2	pondelok	Príchod. Privítanie. Ubytovanie v rodinách.	16:00 – 16:30 ...	Gymnázium
19/2/2019	utorok	Dve vyučovacie hodiny. Diskusia o školských systémoch. Obed. Spoznávame Senicu – Senica. Go – hra. Domáce aktivity v rodinách.	8:00 – 9:35 10:00 – 12:05 12:05 – 13:00 13:00 – 16:00 16:00	Triedy a laboratóriá Trieda 1B Jedáleň
20/2/2019	streda	Exkurzia do Bratislavy. Múzeum, SNG – slovenskí umelci. Návšteva pamätihodností – spojená s hrou. Nakupovanie – porovnávanie cien. Návrat.	7:00 – 18:00	Zraz železničná stanica o 7:15 (Obedové balíčky)
21/2/2019	štvrtok	Porovnanie slovenskej a španielskej kultúry, literatúry, ľudového umenia, životného štýlu v skupinách s rotáciou skupín. Obed v škole. Prezentácie projektov. Volejbal. Spoločenský večer.	8:00 – 12:00 12:05 – 13:00 13:00 – 14:30 14:30 – 16:00 17:00 – 18:00	Sexta, 2C, a učebňa študentskej rady CH2 telocvičňa Čajovňa Avalonros
22/2	piatok	Záverečné vyhodnotenie, rozlúčka. Odchod zo Senice.	8:20 – 10:00 11:00	Trieda 1B (Obedové balíčky)

Príloha 2: Program Gironella 18. 3. – 22. 3. 2019

Pondelok 18. 3. 2019	19:00 – príchod, večer v rodinách
Utorok 19. 3. 2019	8:00 – 9:00 – návšteva školy, aktivity v škole, prezentácia 9:00 – 11:00 – spoznávame mesto Gironella 11:35 – 13:00 – šport a hry 13:00 – 14:00 – ľudový tanec Sardana 14:00 – program v rodinách
Streda 20. 3. 2019	8:00 – odchod – výlet do Barcelony 10:00 – 12:00 – prehliadka mesta – autobus 12:00 – 13:15 – návšteva prístavu – rozchod 13:30 – 15:00 – návšteva Múzea (skupina 1) 14:00 – 16:30 – návšteva Múzea (skupina 2) 16:00 – 19:00 – voľná prehliadka mesta
Štvrtok 21. 3. 2019	návšteva mesta Berga – 8:40 príchod na zastávku odchod zo zastávky Gironella – do Berga (autobusom o 9:00) turistika do hôr obed / piknik po obede – návšteva múzea Patum odchod do rodín, spoločný čas v rodinách spoločná rozlúčková večera (o 21:00), vyhodnotenie programu
Piatok 22. 3. 2019	7:40 – odchod na letisko

Príloha 3: Projektové aktivity

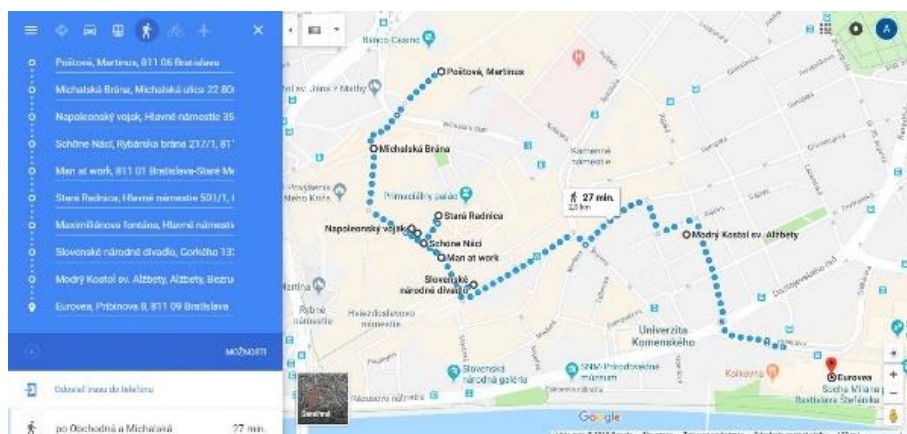
Spoznávanie Bratislavy.

SND.

Diskusia v Galérii Nedbalka.

Bratislava – pamiatky.

Porovnanie SK – SP Gironella.

Ľudový tanec Sardana.

Vyhodnotenie výmeny v Španielsku.